# O Standardu Handicap Friendly

Helena Hubatková Selucká

## Certifikát a standard Handicap friendly

Sekce služeb osobám se specifickými potřebami Svazu knihovníků a informačních pracovníků České republiky (SKIP ČR) uděluje certifikát Handicap Friendly, který umožňuje českým knihovnám dokázat, že jsou přístupné osobám se specifickými potřebami v maximální možné míře. V současné době je možné získat certifikát pro čtyři oblasti služeb knihoven uživatelům se specifickými potřebami, konkrétně pro lidi se zrakovým, sluchovým, mentálním a tělesným postižením. Do budoucna přibudou certifikáty pro další skupiny osoby se specifickými potřebami. Certifikát Handicap Friendly může získat každá knihovna. Nezáleží na jejím typu, velikosti, ani počtu čtenářů, kteří ji navštěvují. Záleží na tom, zda je přístupná lidem se specifickými potřebami. Přístupnost byla definována v osmi bodech. Těchto osm bodů zahrnuje přístupnost z pohledu strategických knihovních dokumentů, vyškolení personálu knihovny, nabídky vybavení a služeb čtenářům, nákupu knihovního fondu, dostupnosti informací na webových stránkách knihovny, spolupráci s jinými organizacemi sdružujícími lidi se specifickými potřebami či propagaci akcí v knihovně i knihovnou. To vše je potřeba zohlednit, když hledáme přístupnou knihovnu. Obsah standardu i metodik vznikal několik let ve spolupráci s odborníky na danou problematiku z různých oblastí a tam, kde to bylo možné, také přímo ve spolupráci s lidmi se specifickými potřebami, jejich kolegy a sociálními pracovníky. Není cílem, aby knihovna dosáhla standardu Handicap Friendly ve všech čtyřech vymezených oblastech, ačkoliv by to samozřejmě bylo pro přístup k uživatelům se specifickými potřebami velmi přínosné. Jde o to, zda tito uživatelé knihovnu navštěvují (a tudíž v její místní a časové dostupnosti žijí či pracují) a mohou využívat jejích služeb. Jestli a v jaké míře je určitá cílová skupina v dané oblasti zastoupena, se mohou všichni informovat na příslušných odborech krajských úřadů. V tom případě má smysl snažit se získat označení Handicap Friendly pro danou cílovou skupinu a zapracovat požadavky této skupiny do všech strategií organizace (fondy, služby, web, školení personálu…).

## Jak začít

Každá knihovna, která chce získat označení Handicap Friendly, najde v této publikaci nebo na stránkách Sekce služeb osobám se specifickými potřebami SKIP ČR kromě základních bodů standardu Handicap Friendly vymezujících přístupnou knihovnu v obecné rovině také podrobné metodiky s informacemi, jakým způsobem může knihovna získat certifikát Handicap Friendly. Tyto informace jsou obsažené vždy ve dvou metodikách – univerzální (platná pro všechny typy postižení) a konkrétní, která v některých oblastech doplňuje univerzální metodiku a je platná jen pro daný typ postižení. V souhrnu se dá říci, že knihovna se při snaze získat certifikát Handicap Friendly řídí vždy třemi dokumenty: standardem Handicap Friendly, univerzální metodikou a konkrétní metodikou pro daný typ postižení.

## Získání certifikátu Handicap Friendly

Pokud služby knihoven využívají lidé s daným typem postižení a knihovna jim nabízí své služby a poslouchá jejich potřeby, a to nejen směřované ke knihovně, může se zaregistrovat jako zájemce o získání certifikátu. Žadatelem je vždy ředitel dané knihovny, který bude v průběhu několika týdnů osloven s prosbou o podrobnější vymezení některých bodů standardu podle příslušných metodik. Některé informace nutné k posouzení knihovny z hlediska přístupnosti uživatelům se specifickými potřebami jsou dostupné na webových stránkách knihovny, jiné je nutno konzultovat s vedením knihovny, např. elektronicky nebo telefonicky. Další částí tohoto procesu je osobní návštěva v knihovně, kterou provede tým tří lidí, tvořený zástupcem Sekce služeb osobám se specifickými potřebami SKIP ČR, odborníkem na problematiku přístupnosti knihoven z hlediska prostoru a zástupcem konkrétní skupiny osob se specifickými potřebami z daného regionu. Přístupnost webových stránek knihovny pro danou skupinu zhodnotí odborník na problematiku přístupnosti webu. Bod standardu zahrnující spolupráci knihovny s organizacemi zastřešujícími osoby se specifickými potřebami bude zhodnocen na základě oslovení daných organizací a získání hodnocení dosavadní spolupráce. Souhrnné informace z těchto několika zdrojů budou poté srovnány s požadavky standardu a příslušných metodik. Následně bude knihovna vyzvána, aby případně doplnila chybějící informace, a na základě získaného komplexního obrazu o výše zmíněných bodech jí bude uděleno logo Handicap Friendly, které může umístit ve svých prostorách, na webových stránkách a propagačních materiálech.

Knihovna získá certifikát Handicap Friendly na dobu dvou let. Po jejich uplynutí proběhne revize přístupnosti knihovny ve výše uvedených oblastech. V případě shledání drobného pochybení bude knihovna vyzvána, aby provedla patřičné úpravy v krátkém časovém horizontu, a certifikát bude udělen dodatečně. Pokud knihovna nesplní některý z požadavků standardu, bude o tomto udělán zápis i s doporučením, co by měla knihovna pro získání certifikátu ještě udělat, a následně může o získání certifikátu zažádat znovu a celý proces se bude opakovat. Informace o stavu a řešení certifikace dané knihovny jsou neveřejné.

Knihovna, která získá certifikát Handicap Friendly, se v jistém smyslu stává vlajkovou lodí pro všechny knihovny, které se obávají, že nastavené požadavky standardu nejsou dosažitelné. Je to však signál nejen pro knihovny, ale hlavně pro lidi s daným postižením, aby věděli, že knihovna je tu opravdu pro ně a maximálně se snaží reagovat na jejich potřeby. A že je tu nejen pro ně, nýbrž i pro další cílové skupiny, a to zejména osoby pečující či jinak přicházející do kontaktu s lidmi se specifickými potřebami, aby mohli společně s nimi navštívit knihovnu, protože budou vědět, že jsou zde vítaní. Knihovna tím nejen naplní závazek rovného přístupu ke všem bez rozdílu, který je deklarován v legislativě České republiky, ale i myšlenku, že lidé, návštěvníci a čtenáři, jsou nejdůležitějším měřítkem knihovnické profese.

From:
https://prirucky.ipk.nkp.cz/ - **Metodické příručky pro knihovny**

Permanent link:
**https://prirucky.ipk.nkp.cz/hf/o_standardu**

Last update: **2019/11/03 15:37**